

NACIONĀLĀ MĀKSLU VIDUS**SKOLA**
Profesionālās izglītības kompetences centrs

RĪGAS BALETA **SKOLA**

PAŠPILNVEIDOŠANĀS VAI CIK SVARĪGI IR MĀCĪTIES VISU MŪŽU.

METODISKAIS MATERIĀLS

AUTORI: pianisti/koncertmeistari LOLITA SOIFERE, TATJANA JEŽOVA.

2022. gads, Rīga

PAŠPILNVEIDOŠANĀS VAI CIK SVARĪGI IR MĀCĪTIES VISU MŪŽU.

Baleta koncertmeistara darbā, tāpat kā jebkurās citās nodarbē, pastāv stagnācijas, noguruma, automātisma un izpildījuma paviršības risks, kā arī savu iedibināto klišeju atkārtotā neizbēgamība. Baleta koncertmeistaram kādā darbības posmā var kļūt garlaicīgi, it īpaši, ja to izraisa darba specifika, kā piemēram, nodarbības pirmajās baleta klasēs. Tomēr katram koncertmeistaram ir svarīgi atcerēties: “Ja tev paliek garlaicīgi spēlēt, tad arī pārējiem paliek garlaicīgi klausīties.”

Baleta koncertmeistars, īpaši, ja viņam ir daudzu gadu liela pieredze, dažkārt klasiskās dejas stundu sāk spēlēt automātiski.

Parunāsim par to, kā tikt galā ar šīm parādībām.

Nekad nevajadzētu domāt, ka ir sasniegts ideāls un esat labākais. Lai arī cik profesionāls jūs būtu, noderīgi neaizmirst likumsakarību - ja cilvēks neuzlabo savas prasmes, viņš sāk degradēties. Tādēļ vispirms svarīgi atcerēties, ka profesionālajai izaugsmei nav šķēršļu. Savu profesionalitātes līmeni jūs varat paaugstināt vienmēr.

Spēlējot klasiskās dejas stundas, baleta koncertmeistaram ir jāizprot baleta kustību specifika, jāattīsta reakcija un jāmācās improvizēt. Ja baleta koncertmeistars brīvi pārzina baleta stundu, viņš daudz drošāk var izvēlēties klasiskās un modernās mūzikas materiālu, pārliecinošāk operēt ar improvizāciju un komponista mantojuma atskaņojumu, kā arī bagātināt savu mūzikas valodu ar žanru dažādību. Tieši šīs prasmes padara baleta koncertmeistara darbu interesantu un brīnišķīgiem, negaidītiem atklājumiem bagātu. Nodarbība veidojas radošāka un audzēkņi atklāj sevī iedvesmu un entuziasmu.

Skolā, baletdejojāja izaugsmes posmā, baleta koncertmeistara uzdevums, līdzās klasiskās dejas pedagogam ir attīstīt audzēkņiem muzikalitāti un audzināt muzikālo gaumi. Tādēļ gan jaunākajās, gan vecākajās klasēs ieteicams spēlēt labi zināmu un skaistu mūziku.

Katram baleta koncertmeistaram ir savs stils, bet arī savas klišejas, ierastās melodiskās intonācijas un faktūru shēmas.

Kā ar to tikt galā?

Reizēm noder sev izvirzīt uzdevumu kādu stundu nospēlēt citā atšķirīgā stilā, kurš iespējams ir dzirdēts citā nodarbībā, YouTube portālā, koncertā vai citur. Šāds lēmums rosina spēlēt citā faktūrā un savādākā harmonijas izkārtojumā. Šis ļoti noderīgais un interesantais vingrinājums var sniegt svarīgu jaunu un vērtīgu pieredzi. Protams, koncertmeistars pēc tam atgriežas pie

sava iecienītākā stila, taču dažas jaunās nianšes noteikti bagātinās sniegumu un paliks kopā ar jums.

Nenopliciniet savu mūzikas valodu, izmantojot tikai baleta mūziku vai tikai improvizāciju. Jums palīdzēs arī mūsdienu mūzika. Droši vien visi mūziķi atceras kādas melodijas no filmām, operetēm, romancēm, džeza melodijām, šansoniem, mūzikliem un pat roka! Šī ir dažādu ritmu un rakstura skaistas mūzikas krātuve.

Nevajag uzreiz domāt, ka konkrēta mūzika nav piemērota klasiskās dejas nodarbībai. Daudz labāk ir izdomāt kā vēlamu mūziku nospēlēt, lai tā derētu klasiskās dejas kustībai vai kombinācijai. Ļoti noderīgi priekš sevis šādos atšķirīgos stilos izdomāt vairākus variantus kustībām pie stieņa.

Tas paaugstina pašcieņu un sniedz koncertmeistaram radošās brīvības sajūtu, kuras tik bieži pietrūkst viendabīgajā mācību procesā.

Dārgie koncertmeistari! Nebaidieties ieviest jauninājumus un eksperimentēt! Baleta pasaule ir ļoti radoša. Skolēni un skolotāji noteikti atbalstīs jebkuru jūsu radošo izpausmi, kaut arī ne viss uzreiz izdosies.

Vēlamies piebilst vēl dažus vārdus par improvizāciju. Tā ir liela un ļoti svarīga izpildītāja mākslas joma. Improvizācija ir sarežģīts radošs process, kas pakļaujas saviem psiholoģiskajiem likumiem. Interneta portālos ir atrodami interesanti teorētiski darbi, veltīti improvizācijas psiholoģijas tēmai. Pats improvizācijas process ir ārkārtīgi radošs, ļoti interesants un sagādā vislielāko gandarījumu no nospēlētā.

Tāpēc baleta koncertmeistaram ieteicams improvizācijas procesu uztvert nevis kā ikdienišķu un garlaicīgu pienākumu, bet gan kā priecīgu iespēju augsta līmeņa radošai pašizpaušmei.

Arī improvizāciju var padarīt interesantu un oriģinālu! Kamēr akadēmiskie pianisti-izpildītāji visu mūžu ir spiesti spēlēt tikai svešu mūziku, mēs varam spēlēt savu.

Mums paveicās!